

Motorwagen SE 9093

Bouwjaar: 1957
Aantal zitplaatsen: 34 + 8
klapstoeltjes

Reeds voor de oorlog wilden de buurtspoorwegen hun rijtuigenpark moderniseren. Door de oorlog werd dit uitgesteld tot begin jaren 50. Bedoeling was moderne tramrijtuigen te bouwen en de oude vierwielige bijwagens te vervangen door grotere bijwagens op draaistellen. Deze werken zouden plaats vinden in de werkhuizen van de Eloystraat in Anderlecht of in Kuregem.

Tengevolge van de geringe financiële middelen na de oorlogsjaren moest er zo zuinig mogelijk gewerkt worden. Uit de oude motorrijtuigen van de jaren dertig recupereerde men de mechanische en elektrische onderdelen zoals draaistellen, motoren, sleepbeugel enz.. Het onderstel en chassis dat overbleef, kreeg dan nieuwe wielstellen en werd omgebouwd tot bijwagens.

Volledig nieuwe motorrijtuigen, met nieuw onderstel en nieuwe kast met modern interieur, werden gebouwd, maar door de besparingen werden deze uitgerust met de gerecupereerde motoren en bedieningsapparatuur van de ontmantelde trams van de jaren dertig. De rijtuignummers van de buitendienst gestelde motorrijtuigen werden herbruikt voor deze nieuwe trams.

Het eerste moderne tramrijtuig, type S genaamd, verliet de werkplaats op 8 juli 1953. Tussen 1953 en 1959 zullen zo een 200 tal rijtuigen gebouwd worden. Afhankelijk van het net waar ze dienst gingen doen, waren er onderling wel verschillen.

De SE (S-Exposition) 9093, oorspronkelijk genummerd 9738, werd in 1957 gebouwd voor de versterkingsdiensten naar de wereldtentoonstelling van 1958. Dit rijtuig moest er in het kader van de wereldtentoonstelling moderner uitzien dan zijn soortgenoten. Het interieur kreeg in de plaats van de klassieke bruine zetels groene zittingen zoals de type S rijtuigen gebouwd voor de kust. Ook de tractie was moderner en sneller dan de voordien gebouwde S-reeksen.

Op 1 januari 1976 werd het motorrijtuig hernummerd in 9093.

Toen de Brusselse tramlijnen één voor één verdwenen, kwamen er rijtuigen vrij voor diensten elders in het land. Men besloot enkele SE-motorrijtuigen over te brengen naar de kust om daar de SO-motorrijtuigen bij te staan.

Zo kwam het motorrijtuig op 24 augustus 1978 naar de kust. Daar aangekomen werden de twee trolleystangen verwijderd en vervangen door een Stenmann pantograaf. Het motorrijtuig werd vooral gebruikt voor korte diensten, bijvoorbeeld op marktdagen tussen Oostende en Bredene.

In 1981 werd het motorrijtuig buiten dienst gesteld en overgebracht naar de stelplaats van Knokke om afgebroken te worden. Op 24 februari 1983 werd het rijtuig gekocht door TTO-Noordzee. Toch duurde het nog enkele jaren vooraleer Achiël Ryckaert, lid van TTO-Noordzee het motorrijtuig op zijn eentje restaureerde. Begin 1996, toen het opnieuw in dienst kwam droeg het motorrijtuig, om administratieve redenen, het nummer 9123. Op 2 december 1996 werd het verkocht voor een symbolische frank aan De Lijn en hierbij kreeg het zijn nummer 9093 terug. Het verblijft nog steeds aan de kust om er toeristische ritten te verzekeren. Het rijtuig heeft tot op heden reeds meer dan 2 miljoen km's gereden.

Op de site www.metavzw.be vindt u verdere uitleg over de collectie trams en bussen die META (MobilitateitsErfgoed Tram en Autobus) beheert.